

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot aan-
vulling en verhooging van het tiende hoofdstuk der
Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1921. (*Dekking
nadeelige saldi crisisinstellingen.*) (28)

Naar aanleiding van hetgeen voorkomt op bladzijde 1 der Memorie van Toelichting werd de vraag gedaan, of de batige saldi der bedoelde vereenigingen worden gebracht onder de crisisontvangsten, zoodat de crisisschulden daardoor verminderen. Men hoopte, dat de voordeelige saldi niet als meevallers zouden worden beschouwd en voor gewone uitgaven gebruikt.

Verder vroeg men, of indien het graanbureau een saldo overhoudt, het niet billijk kon worden geacht 10 pct. van dit bedrag uit te keeren aan de gemeenten, die de kosten van dit bureau mede hebben gedragen. Sommigen achtten dit billijk.

Hiertegen werd opgemerkt, dat indien in de baten werd gedeeld, ook in de lasten van de nadeelige saldi behoorde te worden bijgedragen.

Aldus vastgesteld den 2den Mei 1922.

VAN WELDEREN RENGERS.
SMEENGE.
BEELAERTS VAN BLOKLAND.
VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
DE BOER.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot ver-
hooging van het Vide hoofdstuk der Staatsbegrooting
voor het dienstjaar 1921. (42)

Werd bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer de vrees geuit, dat, al waardeerde men 's Ministers goede bedoeling om met het oog op den gedrukten toestand der industrie den bouw der onderzeebooten 09, 10 en 11 over drie werven te verdeelen, dit niet in het voordeel van den Staat zou zijn, ook in deze Kamer spraken verschillende leden zich in dienzelfden geest uit.

Het antwoord, door den Minister aan de Tweede Kamer gegeven, dat namelijk het belang om werkgelegenheid te scheppen in verschillende centra van de scheepsbouwindustrie zeker opweegt tegen het geringe financieele nadeel, dat voortvloeit uit verdeling van den bouw bij drie bouwmeesters, kon deze leden niet ten volle bevredigen. Wel waren ook zij van oordeel, dat de nadeelen van financieelen aard ter zijde kunnen worden gesteld met het oog op de te bereiken verruiming van werkgelegenheid door verdeling van den bouw, maar aan die verdeling zijn volgens hen andere bezwaren verbonden, die blijkbaar over het hoofd zijn gezien en toch niet te licht mogen worden geteld.

De leden hier aan het woord waren namelijk van meening, dat verdeling van den bouw dezer onderzeebooten over drie werven niet kan geschieden zonder nadeel voor de vloot. Zij wezen er op, dat wanneer men drie booten van hetzelfde type op drie verschillende werven laat bouwen, deze zoowel als geheel genomen als in hare onderdeelen niet geheel gelijk zullen uitvallen. Het resultaat zal zijn, dat men drie booten zal krijgen, die in allerlei opzichten van elkander zullen afwijken. Immers

op elk der drie werven zal een marine-deskundige met het toezicht op den bouw worden belast en ieder hunner zal daarbij naar eigen inzicht te werk gaan. Er zullen dus verschillende proeven op 's Rijks kosten worden genomen, die natuurlijk niet alle goed zullen uitvallen. Als men den aanbouw zoo sterk verdeelt, krijgt bovendien geen der werven de ervaring, die voor deugdelijk bouwen noodig is.

De leden, die deze bezwaren ontwikkelden, wilden den Minister daarom verzoeken nog eens ernstig te overwegen, of het wel wenschelijk is, nu er reeds twee werven zijn, die in concurrentie onderzeebooten bouwen, dit ook nog bij een derde te doen geschieden, die nog geen ervaring op dit gebied heeft. Ook wenschten zij den Minister de vraag te stellen, of het niet noodzakelijk is bij het bouwen van onderzeebooten zich te bepalen tot het nauwkeurig navolgen van datgene, wat gebouwd wordt door maatschappijen, die ervaring hebben opgedaan door het bouwen van honderden onderzeebooten.

Aldus vastgesteld den 2den Mei 1922.

VAN SWAAY.
DE GIJSELAAR.
VAN LANSCHOT.
VAN WASSENAER VAN CATWIJCK.
FOKKER.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van
21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126) tot regeling van het
militair onderwijs bij de landmacht, voor zoover daarbij
de opleiding voor den officiersrang en de hogere vorming
van den officier zijn betrokken, zooals die wet laatstelijk
is gewijzigd bij de wet van 11 Juli 1919 (*Staatsblad* n°. 479).
(135)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Zooals reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal nopens dit wetsontwerp werd opgemerkt, ligt het in het voornemen van ondergeteekenden om overleg te plegen met hunne ambtgenooten, ten einde na te gaan, in hoeverre het mogelijk is de gemeente Kampen op de een of andere wijze, bijv. door het aldaar vestigen van een ander Rijksinstituut, voor het door haar te lijden verlies schadeloos te stellen.

's Gravenhage, 26 April 1922.

De Minister van Oorlog,
VAN DIJK.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 2 Mei 1922.

D'AUMALE VAN HARDENBROEK.
WITTERT VAN HOOGLAND.
BEELAERTS VAN BLOKLAND.
SMITS.
ARNTZ.